

ВЕШТАЧЕЊЕ У ПОСТУПКУ ОДРЕЂИВАЊА НАКНАДЕ ЗА ЕКСПРОПРИСАНУ НЕПОКРЕТНОСТ

Када суд у ванпарничном поступку ради сходно одређивања накнаде за експроприсану непокретност одреди вештачење дужан је да примењује одредбе Закона о парничном поступку које регулишу извођење доказа вештачењем.

Из образложења:

„По становишту нижестепених судова у поступку одређивања накнаде за експроприсану непокретност не постоји могућност да сходно буде примењено правило из члана 261. ЗПП по коме учесник у поступку може да поднесе приватну исправу која садржи налаз и мишљење вештака кога је ангажовао ради утврђивања чињеница за које је потребно стручно знање којим не располаже, те да се изведе доказ читањем приложене исправе, те самим тим немогућност да се одреди извођење доказа усаглашавањем налаза и мишљења ангажованог вештака са вештаком кога је учесник у поступку ангажовао, а све из разлога што вештачење одређује по службеној дужности и сам поступак се води по службеној дужности сходно одредби члана 134. ЗВП.

У ванпарничном поступку за одређивање накнаде за експроприсану непокретност, суд на рочишту изводи доказе који су од значаја приликом одређивања накнаде, а имајући у виду природу експроприсане непокретности. На усменој расправи до пуног изражаја долази расправни принцип и принцип обостраног изјашњавања. Суд по службеној дужности утврђује чињенице од којих зависи одлука о накнади и прикупља потребне доказе по службеној дужности. Поступак за одређивање накнаде за експроприсану непокретност јесте двостраначки поступак, обзиром да у поступку учествују две стране, корисник експропријације и ранији сопственик. Ванпарнични поступак за одређивање накнаде за експроприсану непокретност је неправи ванпарнични поступак, обзиром на то да се ради о поступку у којем ипак постоје супротстављени интереси учесника у спору који би се могао решити у парничном поступку, али законодавац предвиђа да се он решава у ванпарничном поступку. Ванпарнични поступак за одређивање накнаде за експроприсану непокретност је когнициони поступак, с обзиром на то да суд у току поступка изводи доказе које учесници предложе, али и доказе које прибавља по службеној дужности. Суд може по потреби да одреди вештачење ради одређивања облика и висине накнаде за експроприсану непокретност што је прописано чланом 136. ЗВП.

По становишту Врховног касационог суда када је суд одлучио да одреди вештачење ради утврђивања висине накнаде за експроприсану непокретност дужан је да сходно примењује одредабе Закона парничном поступку које регулишу извођење доказа вештачењем. Странке имају право да на рочишту предложе да се изведу докази који су од значаја за одређивање ове накнаде. У ситуацији када је суд одредио вештачење долази до сходне примене одредаба чланова Закона парничном поступку које се односе на одређивање извођења доказа вештачењем, па како се ради о двостраначком ванпарничном поступку у којем важи начело диспозиције и расправно начело, неопходно је било дозволити предлагачима да у присуству стручног лица саслушају вештака.“

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Рев 10507/2022 од 23.3.2023. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 5.11.2024. године)